

RÖSTRÄTT FÖR KVINNOR

Tidning utgiven av Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt.

MOTTO: Vi kunna aldrig göra så mycket för en stor sak som en stor sak kan göra för oss.

VIII. ARG.

STOCKHÖLM, 1 JANUARI 1919

Nr 1.

Kvinnorna och författningsreformen.

Genom riksdagens beslut den 17 december har praktiskt taget varenda svensk kvinna, som fyllt 23 år, rösträtt i kommunens angelägenheter, och om ett par år får hon säkerligen rösträtt till andra kammaren. Rösträtten till landstingen och, indirekt, till första kammaren erhålles vid fyllda 27 år. Uteslutna från rösträtt till kommun och landsting, respektive elektorer till första kammaren äro endast sådana män och kvinnor, som äro omyndiga förklarade, i konkurstillstånd, omhändertagna av fatigvården för varaktig försörjning, som underlåtit att betala debiterad skatt under samtliga tre närmast förflutna år eller för brott ådömts förlust av medborgerliga rättigheter. Däremot inverkar den omständigheten, att endera av äkta makar förlorat sin rösträtt, icke på andra makens.

Ävenledes äro kvinnorna numera valbara till landsting och till första kammarlektor.

Med det stora krigets slut har ett tidevarv gått till ända. Det som randas efter freden är en ny tid med nya mål och nya uppgifter. Mellan länderna skall skapas en ny rättsordning; inom länderna skall skapas en ny social ordning. Den långa kampen om den politiska friheten, om allas medbestämmanderätt i allas gemensamma hem, är lyktad; ett demokratiserat Europa har erövrat det politiska medlet, och det står inför plikten att erövrå också målet och ansvaret, att målet vinnes på lagliga vägar, utan våld, utan förtryck.

Den nya tidens mål är fattigdomens avskaffande, all den vetenskapliga duglighet och yrkesskicklighet, som vi förvärvat under de sista generationerna; all den organisationsförmåga, som även krigets stora organisationsproblem bidragit att öka och konsolidera måste riktas in på detta problems lösende. Vi måste komma dit, att intet barn på grund av vanvård och undernäring växer upp till en mindervärdig man eller kvinna, vi måste komma dit, att ingen begåvning på grund av bristande penningmedel behöver gå under. Varje man och kvinna, andligen och le-

Kvinnornas rösträtt skall icke ge oss med första något nämnvärt bättre samhälle; därtill äro kvinnorna för mycket sin tids och sin omgivnings barn. Partierna förbli nog rätt oförändrade i inbördes styrka och även i stridsmetoder. Men demokratis fundament är dock nu vidgat till att omfatta hela nationen. Varje stort avgörande skall för framtiden ske under det fostrande ansvaret att vårt folks fullmyndiga män och kvinnor ytterst själva bestämma däröver. Därmed är grunden dragen undan för våldsamma kastningar och minoritetsdiktaturer. Vägen ligger trygg och jämn fram mot full social jämlikhet. Är det för mycket att vänta att massorna av kvinnor, vilka själva så länge fått erfara rättslöshet och underordning, skola kraftigt medverka i uppbyggande av det samhälle utvecklingen själv förbereder, där slaveriets sista utlöpare är avskaffad med den ene samhällsmedlemmens rätt att för egen vinning exploatera andras arbetskraft, och i stället på samma gång frihet och social ordning tryggas till allas väl?

Ett uttalande för Rösträtt för Kvinnor av
HJ. BRANTING.

kamligen frisk, varje man och kvinna på sin rätta plats, den plats, där han eller hon kan göra sitt land och sin samtid största möjliga nytta.

Om detta såsom mål böra alla partier kunna enas. Rörande vägarna dit blir det divergenser, så vitt man kan se, mycket djupgående divergenser. Kampen blir sannolikt hård och möjligen bitter. Undertecknad är varmt övertygad att i den kamp som stundar, kvinnorna efterhand få en stor uppgift att fylla. Å ena sidan blir det deras sak att mildra spänningen mellan partierna genom att söka förstå och betona det som trots allt dock är gemensamt i deras olika strävan; å andra sidan ligger det för dem att komma ihåg och bringa till utförande allt det lappverk, som skall göras inom stat och kommun och som är så lätt att glömma under det enklare och mera lovande arbetet för de stora linjerna. Det finnes plats för mycket s. k. kleinkunst i det politiska och kommunala livet; kvinnorna ha övning i att tänka på tio saker på en gång, ordna och kombinera, så att allt går ihop och allt blir gjort.

I kommunalt avseende har antalet kvinnliga väljare nu mångdubblats. Flertalet bland de nya skarorna äro säkerligen föga beredda för de nya plikter, som ålagts dem. Men ingen blir beredd, ingen blir mogen för arbete i

det allmännas tjänst annat än genom utövandet av sådant arbete; rösträtten själv uppfostrar till rösträtt. Det som skall kunna tillfredsställande begagnas som en rättighet måste först kännas som en plikt och ett ansvar.

Det åligger i första hand Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt och var enda av dess lokalavdelningar att göra de stora skarorna av nya kvinnliga väljare förtrogna med och intresserade för den plikt och det ansvar, som genom statsmakternas beslut den 17 december blivit deras. Det är en stor uppgift, och just i ögonblicket kommer den till oss i en vansklig tid. Sjukdom och sorg ha härjat och göra det svårt att samla människorna; mödor och bekymmer upptaga kvinnornas tid och hindra dem att tänka på och bereda sig till utövande av ovana medborgerliga funktioner. Men det får icke avskräcka oss; vi få lov att ta fatt; det som icke lyckas i dag, får lyckas i morgon; vi ha framtiden för oss, ett nytt år och en ny tid.

A. W.

De röstberättigades antal i huvudstaden kommer att uppgå till över 248,000 personer, därav 150,000 kvinnor.

(Grosshandlare H. Lamm på medborgarmötet 15 dec.)

Två betydelsefulla politiska möten i Stockholm.

Välkomstmöte för Wilson. — Ett medborgerligt möte om innebörden av rösträttsreformen.

President Wilsons ankomst till Europa högtidlighölls i Stockholm genom ett stort möte på Musikaliska akademien söndagen den 15 december. Förslaget utgick från lektor Starbäck, och mötet hölls av svenska sektionen av Internationella kvinnokommittén för en varaktig fred, som genom sin ordförande, fröken Mathilda Widegren, hälsade den talrika församlingen välkommen.

Vid mötet talade tre representanter för det demokratiska Sverige, red. H. Branting, red. Torsten Fogelqvist och fröken Anna Lindhagen, om betydelsen av Wilsons insats för freden och ett nationernas förbund.

Mötet sände president Wilson följande telegram:

Eder ankomst till Europa har i dag högtidlighöllits i Stockholm vid ett medborgarmöte, varvid givits uttryck åt ett djupt förtroende för eder medverkan vid det nya rättssamhällets återuppbyggande.

Hjalmar Branting. Torsten Fogelqvist. Anna Lindhagen. Mathilda Widegren.

Det andra stora mötet var medborgarfesten på Auditorium den 19 december.

Fem talare tolkade innebörden av den av riksförsamlingen nu antagna rösträttsreformen: statsminister Edén, professor Knut Kjellberg, civilminister Schotte, fröken Anna Whitlock och grosshandlare H. Lamm.

Mötet präglades av hänförelse. När statsministern framträdde, reste sig de närvarande både nere i salen och uppe på estraden, där utom aftonens talare de flesta av regeringens medlemmar samt ett flertal kända män och kvinnor tagit plats. Först efter långvariga ovationsartade applåder kunde hr Edén börja sitt anförande. Och efter talet steg mötets ordförande, red. Carl Ekman, fram och utbringade ett kraftigt besvarat leve för "vårt gamla och vårt nya Sverige". Och strax därpå tolkade prof. Knut Kjellberg de närvarandes känslor genom att höja ett leve för "statsministern och hans kamrater".

Ett vackert inslag i festen var Anna Whitlocks varmhjärtade tal, och något av den rörelse, som behärskade talarinnan, bemäktigade sig också publiken vid hennes vackra hyllning till Karl Staafs minne.

RÖSTRÄTT FÖR KVINNOR

utkommer den 1 och 15 i var månad med undantag av juli och augusti månader.

Redaktör: VERA V. KRÄMER.

Redaktion och Exp.: 24 Brunkebergstorg 1

Redaktionstid: onsdag och lördag kl. 1/3—1/4.
Expeditionen öppen vardagar kl. 1—4.
Rikstel. 8600. Allm. tel. 147 29.
Telegramadress: Rösträtt, Stockholm.

Prenumeration genom posten:

Pris för 1919 Kr. 2.50.

Lösnummer 15 öre.

För utlandet sker prenumeration antingen genom posten eller genom insändande av kr. 3.25 i postanvisning till tidningens expedition. Annonspolis: 10 öre per mm. å sista sidan, 15 öre å de övriga. Vid längre tids annonsering rabatt.

RÖSTRÄTTSBYRÅN

24 Brunkebergstorg, Stockholm

Allm. tel. 147 29 Rikstel. 86 00.

Öppen vardagar kl. 1—4.30 e. m.

samt fredagar kl. 6—8 e. m.

L. K. P. R:s sekreterare träffas personligen kl. 1—3 e. m.

Nya kvinnliga stadsfullmäktige.

Vid stadsfullmäktigevalen i Söderhamn den 6 december invaldes skolförståndarinnan fröken Augusta Österlund, uppsatt å de moderatas lista. Fröken Österlund, som även under föregående period varit medlem av stadsfullmäktige, tillhör Söderhamns F. K. P. R.

I Ronneby har valts på arbetarepartiets lista lärarinnan fröken Ellen Fredman och på den liberala listan lärarinnan fröken Hanna Olsson.

Fyll kommunalfullmäktige i Ronneby socker har fru Augusta Tonning blivit vald på den liberala listan.

Då Emma Aulin blev vald.

Det var jubel inom vidsträckt kvinnoleder i Jönköping söndagen den 8 dec. Som en löpeld spreds tidigt på morgonen det glädjebudskapet att fröken Emma Aulin, som uppsatts på de frisinnades och kvinnornas egen lista, tagit säte bland "stadens fäder".

För första gången i stadens historia blir en kvinna stadsfullmäktig. Det har känts både bittert och kränkande många gånger att sakna egen representant. Förstämningen har nu bytts i glädje och detta alldeles särskilt därför att en av stadens mest dugande och representativa kvinnor valts. Fröken Aulin är alltför välkänd för tidningens läsare för att behöva någon ingående presentation.

Nu är motståndet brutet därnere och vårt arbete ska nu gå ut på att få förstlingen följd av flera. Må de nydaningsvindar, som nu susa kring oss, föra nytt liv och ny arbetskraft in i tusende kvinnohjärtan!

P. J—n.

I Örebro folkskolestyrelse har på kyrkostämman den 17 december 1918 invalts fru Elsa Perselli.

Nu om någonsin kan det sägas, att härföraren inte ensam vinner slaget. Hade inte bakom regeringen stått de hundratusen representanterna för svensk demokrati, hade det icke kunnat gå som det gick. Nu är segern vunnen, skörden bärgad, det är ett bevis på sanningens makt i våra krav. Det har talats om tryck och om hot, men det är sanningen och rättmätigheten i våra krav, som nu under den sjudande världskrisen oemotståndligt brutit igenom motståndet. Det har stått klart, att intet samhälle kan bestå, som inte bygger på folkfrihetens och medborgarrättens säkra grund.

(Statsministern på mötet den 19 dec. om den genomförda rösträttsreformen.)

Rösträtt för Kvinnor.

Åttonde årgången.

Sveriges kvinnor stå nu inför en vändpunkt i sin historia. Deras medborgarrätt är tryggad, sedan högerpartiet uppgivit sitt motstånd mot kvinnorrösträtten. Vi kunna med skäl vänta att den riksdag, som nästa år sammanträder, bringar frågan till sin lösning.

Ett stort skede i kvinnorörelsen blir då avslutat, många års outtröttliga arbete har nått målet, när kvinnorna fått sin rösträtt.

Men kvinnorna veta, att ett nytt skede genast tar vid — det då de skola än mer energiskt än förut beredas att förvalta det ansvar medborgarrätten lägger på dem. De krafter, som hittills varit bundna vid den sidan av arbetet för kvinnans höjande, som bestått i kampen för kvinnans rösträtt, stå inför frigörelsen till annat arbete, frigörelsen till det stora verket, för vilket kvinnorrösträtten skall öppna portarna.

Man kan säga, att nu först när man står inför utsikten att få medborgarrätten, börjar det verkliga arbetet, hur ihärdigt och segt det förra än varit! Nu kommer samlingskringen de direkta kvinnofrågorna, åt vilka kvinnoskämparna länge längtat att få viga sig och för vilkas lösning kampen för rösträtten varit inledningen.

Med dessa nya uppgifter, som den snara utsikten till medborgarrättens genomförande självfallet för med sig, glider "Rösträtt för Kvinnor" in i nya spår. Den blir icke på samma sätt som hittills ett rösträttskamporgan, den blir ett upplysningsorgan för kvinnor-

nas nödvändiga politiska, sociala och kommunala kunskap, detta fält, där männen ha generationers försprång, och där det gäller att inhämta dem.

Den ämnar också vara ett uttryck för vad kvinnorna vilja och vill bli en spegling av deras insatser i det stora med männen gemensamma strävandet att bygga upp det kommande rättfärdigare samhället.

"Rösträtt för Kvinnor" är alltså kvinnornas samlingsorgan, oberoende av partipolitiken. Här ligger tidningens tyngdpunkt. Den är organet för de vitala och brännande frågor, som alla kvinnor måste enas om att bringa fram till lösning för sin egen och samhällets skull.

Därför böra kvinnorna nu mer än någonsin stödja sin tidning, "Rösträtt för Kvinnor". De skola göra det i känslan av befrielse inför en väg, som nu är tillryggalagd, och i ett djupt ansvar inför de plikter, som vänta dem alla, plikter mot samhälle och stat, plikter som staten äntligen och medvetet skall pålägga dem.

Rösträtt för Kvinnor utkommer den 1 och 15 i var månad med undantag av juli och augusti månader. Prenumerationspriset, postarvodet inberäknat, är kr. 2:50. All prenumeration sker genom posten. I utlandet bosatta prenumeranter kunna även erhålla tidningen mot insändande av kr. 3:25 i postanvisning till tidningens expedition, Brunkebergstorg 24, Stockholm. Lösnummer 15 öre.

Inför medborgaransvaret.

Ellen Key uttalar sig om önskemålen för vår insats i det politiska livet.

Eder tidning vill veta min mening om kvinnornas närmaste uppgifter sedan de erhållit rösträtt.

Den första uppgiften är att i varje kommun anordna en sammanhängande upplysningsverksamhet bland de politiska analfabeterna. Den bör anordnas så, att man hos professor Sven Brisman vid Handelshögskolan anhåller att han utarbetar grundlinjerna för den undervisning i statskunskap, som han meddelade i Göteborgs samskola. Denna undervisningsmetod bestod i att gymnasiets lärjungar bildade regering och valde riksdag. Under denna skenbara lek inhämtades så goda insikter i statsmaskineriets gång att denna ungdom — nu mellan tjugu och trettio år — helt visst är den bäst beredda i landet att utöva rösträtten.

Särskilt landsbygdens kvinnor, även de i övrigt bildade, äro i regeln mycket okunniga i dessa frågor. Och om man går till arbetsklassen, är det ytterst få som ens veta skillnad på regering och riksdag eller att den senare består av två kamrar, o. s. v. När prof. Brisman utarbetat dessa riktlinjer, böra kvinnorna i varje kommun skaffa någon kvinna, som under en viss tid i någon offentlig lokal samlar dem för sådana kurser, där de på ett levande sätt kunna tillägna sig den annars torra och lätt glömda statskunskapen. Bland lärarinnor, godsägar- och prästfruar eller deras hemmadöttrar torde i de flesta fall någon finnas, som kan åta sig detta värv och samtidigt ge en kraftig väckelse åt kvinnornas ansvarskänsla inför de politiska pliktterna. I de fall, där inom kommunen ingen lämplig person finnes, äro de nämnda fruarna

säkert villiga att som gäst under någon tid hysa en sådan politisk lärarinna från någon annan ort. Som årtid vore nog lämpligast under den tidiga våren, då utarbetet ännu ej börjat och mörkret på vägarna ej längre hindrar. Söndag e. m. är lämpligaste veckotiden.

Den därefter närmaste uppgiften för de redan politiskt vakna och insiktsfulla kvinnorna är att bekämpa proportionalismens och de imperativa mandatens olidliga tvång på personlighetens frihet och samvete och det därigenom oavslutliga sänkandet av riksdagsombudens kvalitet. Ju färre kvinnor som inträda inom de nuvarande partiernas rammar, ju flera kvinnor, som bilda ett de frias parti med ett program, där endast de stora riktlinjerna äro fastställda och sedan envar fritt följer sitt samvete — dess säkrare bleve kvinnorna ett väl behövt salt i det politiska livet. Ju mer kvinnorna nöja sig med att rusa in i de nu befintliga partierna, dess betydelselösa blir deras rösträtt. De komma att öka kvantiteten av väljare, men icke kvaliteten hos dessa, ej heller halten av riksdagsbesluten.

För dessa senare finnes endast en stor samlingslinje, den genom borgmästare Lindhagen nyligen angivna. Dess mål var: "att genom ekonomiska omändningar förvandla alla människor till en enda broderlig medelklass och samtidigt därmed kultivera själarna, så att detta tillstånd må kunna bibehållas."

Men bägge delarna äro omöjliga utan att man vidtager de strängaste mått för att hindra de urartades fortplantning. Och som uppståendet av mäng-

barnfamiljer även bör motarbetas, i fall man vill nå de ovan angivna målen, så anser jag att kvinnornas främsta uppgift inom riksdagen blir att hävda rashygienens och nykterhetens krav.

Att kvinnorna som riksdagsombud verka för sitt eget köns rättigheter är självklart.

De torde allt mer komma att främja en fredförande, icke en krigförande ordning mellan folken.

Likaså måste alla frågor, som röra barnens, de sjukas, de åldrigas välfärd särskilt ligga kvinnorna om hjärtat: folkhälsan, folkbildningen och ädla folknöjen böra därför i kvinnorna få goda förespråkare. Alla dessa och ännu andra kulturfrågor äro inneslutna i den ovannämnda Lindhagenska "riktlinjen".

Men innan kvinnornas flertal kommer att betyda något väsentligt, måste de erhålla den ovan antydda politiska upplysningen, och de måste besluta att frigöra sig själva — och medelbart även männen — från det partiväsen, som nu förslöar tankarna, förhärdar samvetena, förfuskar besluten, och förstör allt vad idealismen drömmer! Demokrati — även om den går så långt att lindbarn och husdjur få rösträtt — blir tyvärr tyranni, så länge icke den fria samvetsbestämda personligheten — i stället för den ofria programbestämda partimedlemmen — är det högsta medborgarvärdet.

Jag hade önskat att rösträtten hos oss börjat som den engelska: med en från 30 års ålder sjunkande skala och att den för kvinnor som män stannat vid 25 år. Flertalet ungdom på landsbygden saknar all erforderlig mognad och vet intet om de allra enklaste grunderna för statslivet, så usel har vår folkskola på landet varit! Men det är framför allt för ungdomens egen skull som det är skada att den för tidigt tvingas in i politiken under de år de unga borde läsa, tänka, bilda sig meningar, utveckla sig andligen, innan de valde sitt parti. Jag kommer således att råda flertalet unga kvinnor att låta sin rösträtt vila, tills de bli tjugufem år. Kättaren är en person, som gått in i sitt sjuttionde år, men ändå knappast känner sig säker om att kunna rösta rätt! Personen heter

Ellen Key.

En kvinnlig desinfektionsskär.

Sjukvård och barnavård anses självfallet passa kvinnan bättre än mannen. Männe inte också rengöring, desinfektion hör till de yrkesgrenar, som borde sättas i händerna uteslutande på kvinnor. Även en i det yrket utlär man torde aldrig kunna prestera det tålmod och den noggrannhet, som vi av ålder fordra vid t. ex. en vanlig höstrengöring. Hur mycket mindre passar han då vid så krävande och ansvarsfullt arbete som desinficering under epidemier o. dyl.

Hälsövrädsnämnden i varje kommun borde i stället för över manlig kraft disponera över en kvinnlig desinfektionsgrupp, eller vad man vill kalla det, som vid epidemier eller enstaka smittosamma sjukdomsfall sändes dit, där desinfektion och rengöring var av nöden, antingen alltså till enskilda hem eller till sjukhus, kaserner, fartyg — varhelst smittosam sjukdom yppat sig.

Man kan ej ha något att invända mot, att på detta område kvalificerade kvinnor skulle användas, ty arbetet är ju ej tyngre än det, som kvinnan av folket sedan urminnes tider snart sagt dagligen utför i sitt hem. De hinder, som förslaget kommer att stöta mot, bli väl mest av ekonomisk art, men må man då betänka, att det man vill rädda, är något så ekonomiskt värdefullt som människoliv.

Mary T. Nathhorst.

A.-B. JOHN V. LÖFGREN & Co

Kungl. Hofleverantör

Rikst. 429 Fredsgatan 3, Stockholm. A. T. 50 48

Sveriges äldsta, största o. bäst renommerade specialaffär i

Siden- & Ylle-Klädningsstyger

Prover t. landsorten sändas gratis o. franco.

Anslutningen kring Wilsons fredsprogram.

Kan ske både genom möten och där antagna resolutioner eller genom direkta namnunderskrifter.

Ett livligt arbete pågår just nu i Sverige för att hos alla landets kvinnor vinna samfällig anslutning kring president Wilsons fredsprogram. Jakande svar om anslutning ha, som förut meddelats, ingått från danska, norska, brittiska och ungerska sektionerna av Internationella kvinnokommittén för varaktig fred. Det är på den svenska sektionens initiativ en vädjan till sammanslutning kring Wilsons fredsprogrammet organiserats, och i denna vädjan hava instämt Frisinnade kvinnors styrelse, Landsföreningens för kvinnans politiska rösträtt verkställande utskott, Socialdemokratiska kvinnornas centralstyrelse, Socialdemokratiska kvinnornas samorganisations styrelse, Svenska lärarinnornas fredsgrupps styrelse och Vita Bandets centralstyrelse. Förhoppningen om en rättsfred har varit den enda ljusningen under världskriget. Och när nu världsfreden nalkas, uppkallar kampen för denna förhoppnings verkliga världens alla goda krafter. Här har därför även varje enskild kvinna sin plats i ledet. Må därför bildas en

kvinnornas världsoption för en rättfärdig fred.

Detta blir möjligt genom att kvinnorna samla sig kring president Wilsons program, som även vinner i styrka genom en slutna opinion världen över.

De svenska kvinnorna kunna på två vägar ansluta sig till programmet. Antingen genom att anteckna sina namn på därtill utfärdad inställningslista eller genom att på för ändamålet anordnade möten ansluta sig till den där föredragna fredsresolutionen.

Denna resolution lyder som följer:
Förhoppningen om en rättsfred har varit den enda ljusningen under världskriget. Fredsorganisationer i hela världen, varibland även den internationella kvinnokommittén för varaktig fred, som bildats under kriget på den internationella kvinnokongressen i Haag 1915, hava alla uppställt program, vilka genom fordran om lösendet av nationalitetsfrågorna, om militarismens och den hemliga diplomatiens avskaffande, om mellanfolkliga twisters avgörande medelst överenskommelse eller skiljedom haft till mål skapandet av en rättvis och varaktig fred. Tanken om bildandet av nationernas förbund såsom ytterligare värn mot våldet, har vuxit sig allt starkare.

President Wilson har i 14 punkter av den 8 januari 1918, i 4 punkter av den 11 februari 1918 samt i sitt tal den 27 september 1918 givit ett samlande uttryck åt den opinion, som fordrade rättsfreden och bildandet av ett nationernas förbund. Regeringarna och en mäktig folkmening i övriga ententeländer hava förklarat sig omfatta detta program icke blott medan kriget ännu var oavgjort utan även efter den slutliga segern, och jämväl centralmakterna hava i sina framställningar om fredsunderhandlingar anslutit sig till detsamma.

Vi undertecknade uttala härmed vår glädje och stora tillfredsställelse över att dessa principer fastslagits i Wilsons program. Deras tillämpning skulle leda till ett mera utvecklade rättstillstånd mellan nationerna än det, som före kriget ännu var rådande, och därmed till en varaktig fred. Vi uttala därför den fasta förhoppningen att alla goda krafter i alla länder förena sig om att stödja dessa principer, så

Hur man blir feminist.

Av Frigga Carlberg.

Om man spørjer en kvinna varför hon blivit feminist, blir svaret i många fall en eller annan personlig erfarenhet av sårad självkänsla, men i de flesta fall kunde det helt enkelt heta: "av födsel och ohindrad vana."

Det är kanske det omedvetna intrycket av ett förgrämt ansikte lutat över ens vagg, en tung suck under det man, som det heter "insuper modersmjölken." Vem vet? Har flickebarnet sedan normalt utvecklade syn- och hörselorgan, och förmånen av det slags uppfostran Dickens droskusk i stolt fadersansvar gav sin son Sam, då han släppte honom lös på Londons gator vid sju års ålder, så saknas ej jordmån för feminism.

Utän jämförelse för övrigt, då det i det här föreliggande fallet bara rör sig om en liten svensk småstad på 1860-talet, där alla dörrar stodo på vid gavel och alla familjeinteriorer blotade för var mans ögon.

Var och en bär väl inom sig ett slags minnesgalleri från barndomen och roar sig ibland med att plocka fram en och annan figur, blåsa dammet av dem och visa fram dem som kuriosas.

Figurerna, som nu plockas fram till beskådande, utgöres av en myndig, storväxt skomakare — vars yttre strider mot all tradition och hur en skomakare bör se ut — och hans dotter, lång och smal och tunn. Mannen hade ett förskinn utanpå kläderna och en stor grön ögonskärm över vilken ett något gråsprängt krusigt hår stod högt till väders. Nere vid dörren står en kista, där läster och andra skomakeriredskap förvarades, och på den sitter en ung kvinna och gråter. Det svarta håret, som ligger i vägor längs de bleka kinderna och de insjunkna tinningarna, vittnar om den nära släktskapen mellan henne och den store mannen på andra sidan disken. Tår efter tår faller på de sammanknäpta händerna i hennes knä, under det hon klagat sin nöd i entoniga, avbrutna satser.

Det har undgått henne, eller är henne likgiltigt, att hon fått ännu en åhörare, en 10-årig flicka som sakta trätt in genom dörren med ett par gröna saffiansskor i handen. Nu får även hon del av den sorgliga historien.

Medan fru Stalin, som den stackars kvinnan heter, var sysselsatt i ett innanför köket beläget rum — familjens bordstulen. "Jag kan ju inte ha kroken på dörren, när barnen springa ut och in och kan inte hindra mig med

att öppna när jag håller på med tryckningen", slutade hon.

Försvaret gjorde tydligen inget intryck på fadern gentemot den stora olyckshändelsen. När dottern tystnat i en snyftning, lyfter han på skärmen och mätte henne från topp till tå genom glasögonen, som om hon varit ett fenomen, vars åsyn han inte kunde riktigt fatta, och utbrast: "Vad i Jösse Kreste namn har du annat att göra än passa på din kaffekittel?"

Flickan med de gröna skorna i handen kippar efter andan och makar sig omedvetet närmare den anklagade som för att visa sitt deltagande.

Dottern mumlar något om trycka men tystnar, när hon ser fadern oständligt låsa upp sitt penningskrin och räkka henne tre enriksdalerssedlar med sträng förmaning att hädanefter passa på sin kaffekittel, så att den ej gick samma väg som den gamla.

Flickan smög sig ut, medan fru Stalin under djup rörelse tackade sin far för den ädelmodiga gåvan. Hon var skolkamrat med fru Stalins två äldsta barn och kände väl till hemmet. Det var ju bara en vecka sedan hon varit där med ett hemvävt klänningstyg, som skulle "tryckas".

Fru Stalin försörjde familjen — en sjuklig man och fem barn — med att trycka prickar på färgade eller hemvävda tyger för ett pris av sex skilling alnen för vita prickar och åtta skilling för kulörta. Flickan hade drömt om himmelsblåa prickar, men hennes mamma, som var flärdfri och sparsam, förklarade att hon fick nöja sig med vita.

— Har du inte varit hos skomakarn med dina skor i dag? frågade makern, då hon om kvällen upptäckte dem i barnkammaren.

— Jo, jag var där, men skomakarn var så elak och orättvis mot fru Stalin och sa att hon har inget annat att göra än passa på sin kaffekittel. Och hon som trycker prickar på hela stans klänningar och har så många barn, nästan lika många som vi. Jag vill inte att han, som är så orättvis, skall få halvsula mina skor.

— Stackars liten — modern smålog och strök flickan över håret — då är jag rädd du får gå barfota genom livet, om du skall vänta med halvsulningen, tills kvinnoarbete blir erkänt. Men du kan gärna gå till en annan skomakare, när du känner det så.

Var det inbillning, eller var mammas godnattsskyss ännu varmare än vanligt den kvällen?

Böcker.

Frida Stéenhoff, Filippas öden. Wahlström & Widstrands förlag, 243 sid. Pris kr. 7: 25.

Frida Stéenhoffs nya bok får sitt största intresse genom de två människogestalter från en svunnen tidsålder, vilka skildrats med en pietet och kärleksfullhet, som varsam framhåller det oväsentliga och bristfälliga för att i stället dröja vid de stora linjerna, vid karaktären och hjärtelaget. Den ena av dessa gestalter är den ädla prinsessan Caroline och den andra en pastor i Klara församling, två personligheter, som hjärtats adel, en varmt religiös känsla och överensstämmelsen i bildning och kultur sammanförde. Man följer Filippas öden under barnåren, det är känsliga och färgrika bilder författarinnan målar, och deras medelpunkt är prinsessan Caroline själv, bunden av sin tids åskådningar och konventionella seder, men det oaktat en personlighet, som genom sitt fina vett, sin takt och sin godhet utövar ett starkt inflytande på sin omgivning.

Detta intryck av en älskad och värderad människas livsåskådning håller den unga Filippa bunden, tills hennes egen personlighet gör sig så starkt gällande, att hon

bryter bojorna och banar sig nya vägar. Filippas livskonflikt och sammanstötningen mellan den gamla moralläras bud och det unga tvivlet och den självständiga tanken, som inte nöjer sig med de tillrättalagda dogmerna, utan kräver livsinnehållet, erbjuder mycket av intresse, men författarinnan har knappast i sin Filippa ingjutit så mycken levande ande som i de båda bifigurer till vilka bokens intresse starkast knyter sig, och man skulle därför önskat att hon längre dröjt vid de soliga barndomsdagarna vid havet, där solen endast förmerkades av prinsessans onåd. Materialet förefaller så rikt och skulle kunnat fylla en hel bok, och som kulturdokument betraktat är det ovärderligt. Emellertid är man författarinnan tacksam för den bild, vit och ren i linjerna som en gammal kamé hon lämnar av en medlem av kungahuset, som många minnas med vördnad och ändå flera med kärlek.

G. H. E.

Vad har hänt sedan sist?

I en enquête i Öresundsposten om kvinnorösträtten uttalar sig författaren K. G. Ossiannilsson om skälet varför han yrkar på kvinnornas rösträtt bl. a. följande. Därför att

1) ej minst krisåren ådagalagt, att männens stats- och kommunalhusallsuppfattning är ensidig och opraktisk, så att hela vårt kommissions- och ransoneringsystem liksom ropar på kvinnans-samhällsmodern;

2) liksom tonen i ett sällskap, som består av både herrar och damer, är bättre än i enbart herrsällskap, så kommer kvinnans införande i det politiska livet att betyda mildring och förfining av de politiska sederna, av samhällsandan och de sociala och internationella förhållandena;

3) realpolitiken måhända får maka åt sig en smul till förmån för hjärtats och idéernas politik;

I enquéten uttalar sig vidare Hälsingborgs borgmästare, Johan Bååth, i ett grundligt och allsidigt svar för rösträtten. Detta svar innehåller närmast kontentan av samtliga invändningar mot rösträtten, vilka vardera slås ned i några få ord. Se här en enda av de många vanliga invändningarna och deras avvärjande, så som borgmästare Bååth formulerar det:

"De skäl man plägar anföra mot kvinnans rösträttskrav äro av växlande natur, och jag skall tillåta mig att beröra några av dem, som vanligen åberopas. Det heter sålunda mycket ofta, att kvinnan genom erhållande av rösträtt skulle ryckas bort från sin egentliga uppgift, som är hemmet. Att börja med kan häremot erinras, att en mängd s. k. självförsörjande kvinnor sakna hem i den mening, som här torde åsyftas, vadan invändningen beträffande dem är utan betydelse. Vad angår den gifta kvinnan, så är det svårt att förstå, att utövandet av rösträtt skulle behöva draga henne från hemmet. I regel förekomma ju riksdagsmannaval blott vart tredje år, och avgivandet av rösten vid detta tillfälle torde kunna vara överstökad på högst en eller annan timme. Så bunden vid hemmet lärer väl knappast någon kvinna vara, att hon ej kan disponera denna tid.

Det påstås vidare, att kvinnorna skulle vara för ologiska och för mycket känslomänniskor för att kallt och nyktert kunna bedöma och avgöra allmänna frågor. Härvidlag bör man dock akta sig för att allt för mycket generalisera. I stort sett torde någon avgörande skillnad mellan män och kvinnor i detta avseende icke kunna uppdragas. Lika visst som det finnes många ologiska och obalanserade män, som ej blott hava rösträtt till utan även säte och stämma i både riksdag och kommunala församlingar, lika säkert finns det ett stort antal logiska och fullt objektiva kvinnor, som skulle på ett utmärkt sätt försvara sin plats icke blott vid valurnorna utan även i de beslutande korporationerna."

Andra svarare äro direktör Malte Somelius — som böjer sig för ett snart fullbordat faktum, men ville ha högre åldersgräns — häradshövding Nils av Ekenstam, som yttrar bl. a.: "Må vi fråga dem, som hålla före, att kvinnorna i stort ännu icke äro mogna för det samhällsarbete, som borde

att resultatet av den blivande freds-kongressen måtte bli fastställandet av ett rättfärdigt freds slut såsom den varaktiga fredens nödvändiga grundval.

Man har tänkt sig, att mötesinstämmanden och namninsamling skulle kunna fortgå till den 15 januari eller senast till den 1 februari 1919. Men som ingen vet i vilket ögonblick en samlad opinion är mest behövlig, böra de som ordna möten eller samla instämmanden omedelbart till Centralbyrå, Valhallavägen 41, n. b., Stockholm, insända avslutade listor och antagna resolutioner med uppgift om antalet kvinnliga mötesdeltagare, så att så stort material som möjligt i det rätta ögonblicket är tillgängligt för publicerande såväl i svensk som utländsk press och för översändande till presidenten Wilson. Listor till påskrivande fås även därifrån.

Nya rösträttssegrar i Amerika.

I staterna Oklahoma, Michigan och Syd-Dakota har nu införts full rösträtt för kvinnor.

påvåla dem, om männe möjligheten härtill blir större, därest de alltjämt uteslutas, och om vi män ha annan och bättre utväg än att snarast låta dem liksom vi, få mogna under meddelaktighet i ansvar? Kanske bryr man sig icke om att se, att det är kulturfara i dröjsmål, blott man själv icke rubbas i sina egna cirklar. Den ståndpunkten är dock ovärdig en man, som påvilar ansvaret för samhällets väl", och professor Karl Petré, som är obetingat för. En svarare som är emot, Anders Åberg, menar att han betraktar rösträtten "såsom ett tveegat svärd, som endast med allra största varsamhet må användas, och att jag hyser allvarliga farhågor för att införandet av denna rösträtt skulle mångenstädes i upprörda tider betänkligt skada en av vårt folks förnämsta dyrbarheter: hemmet och familjelyckan".

Kring valen i England.

Många kvinnor anse, att det vid allmänna val ej kan vara tal om ett "kvinnornas parti", eftersom kvinnor lika väl som män ha olika åsikter i de flesta viktiga inrikes- och utrikespolitiska frågor. Men det finns dock ett tillräckligt antal brännande frågor av utslutande feminin intresse för att kunna samla röstägarna kring ett gemensamt mål. När kvinnorna först fingo rösträtt, antogo många, att ledarna av de största rösträttsorganisationerna skulle förena sina krafter för att söka förverkliga ett gemensamt konstruktivt program för avskaffandet av alla ekonomiska, lagstiftnings- och yrkes-orättvisor gentemot kvinnorna. Men det antogandet har ej besannats, och det ovannämnda partiets verksamhet tycks bevisa, att stora ansträngningar göras för att dra de kvinnliga röstägarna in i de redan befintliga politiska partierna.

Ett betydande upplysningsarbete har bedrivits över hela landet för att väcka de nya kvinnliga röstägarnas intresse för aktuella politiska frågor, och då detta upplysningsarbete varit av en mera allmän karaktär och icke begränsat sig till rent kvinnliga frågor, så har dess tendens varit att dra kvinnorna in i de allmänna politiska partierna. De olika kvinnliga fackföreningarna ha tagit livlig del i denna kampanj, men i detta fall har naturligtvis upplysningspropagandan tenderat till att betona kvinnornas speciella intressen och att på grundvalen av dessa — till största delen ekonomiska — intressen söka bilda ett starkt kvinnornas parti. Två av de

Allvarstygnd synes framtiden. Troner ramla, gränser flyttas, riken sönderfalla, nya uppstå, veckor och dagar medföra förändring av det som tycktes vara fast hoptimrat för århundraden. En storm går över världen och i folkets vredgade böljegang finna sekelgamla statssystem sin grav. Väl falla vapnen ur de krigströtta händer, men våldet reser sig ånyo till en folkens inre brödrakamp, där friheten och rätten hota att förtrampas.

Men mitt i tidens stormar varsla vi något, som fyller våra hjärtan med bavan och hopp. En längtan efter broderskap har gripit människornas sinnen djupare än någonsin tillförne. Folkets förbrödring, skapandet av en rättsordning i världen, förverkligandet i det mellanfolkliga umgänget av kristendomens högsta bud om människokärlek och rättfärdighet har blivit den förblödda mänsklighetens stora hopp. Oerhört är det ansvar, som vilar på de förtroendemän, vilka närmast äro satta att göra upp grundritningarna för den nya världen. Ingen större seger kan dem beskäras än segern över själviska intressen. Herren hjälpe dem att övervinna frestelser! Må vi alla bedja om rättens seger och framtida fred i världen!

(Ur böndagsplakatet för i dr.)

mest inflytelserika kvinnoföreningarna, som verkat i denna kampanj, äro National Union of Women Workers och National Union of Women's Suffrage Societies. I alla landets delar ha "kvinnliga medborgarföreningar" startats för att ge kvinnorna tillfälle att studera och diskutera viktiga frågor. De tillhöra intet visst parti, och medlemmarna äro kvinnor av alla slags politiska åsikter. De ha grenat ut sig så snabbt över hela landet, att en centralorganisation under namnet National Citizens' Association har startats för att på en hand samla och leda deras arbete. Vid dessa föreningsmöten anordnas offentliga föreläsningar och diskussioner, och den iver, som de nya rösträttsägarna lägga i dagen för att lära sig förstå viktiga politiska frågor är ett gott omen för framtiden.

Den engelska Landsföreningen för kvinnans rösträtt har på sitt valprogram följande sex huvudpunkter: 1) att skaffa rösträtt åt de kvinnor, som ännu äro uteslagna från röstlängden; 2) att förbättra den gifta kvinnans ställning; 3) att öppna alla yrken och alla statens tjänster för kvinnor; 4) att etablera samma moraliska måttstock för män och kvinnor; 5) att tillförsäkra kvinnorna samma ekonomiska ställning som männen; 6) att förbättra kvinnornas internationella ställning. Dessa sex punkter äro tydliga och klara, men vi vilja påpeka den speciella betydelsen av ett par av dem för de engelska kvinnorna. Under punkt 2) hör frågan om likställighet inför skilsmässolagarna (för närvarande är kvinnans otrohet mot mannen tillräckligt skäl för beviljandet av skilsmässa, men ej så mannens). Under 4) hör reformen av de orättvisa och brutala prostitutionslagarna. En annan viktig reform, som kunde föras under flera av de ovannämnda punkterna är reformerandet av lagen om gift kvinnas egendom. Visserligen hade en genomgripande reform av kvinnans ställning i detta hänseende genomförts redan 1882 i England, men ännu i denna dag behandlas en gift kvinnas inkomst av kapital i fråga om inkomstskatt, som om den vore mannens; och i Skottland har mannen ännu vetorätt över hustruns förmögenhet. Och så till slut fordra kvinnorna lika rätt till förmyndarskap över barnen. För närvarande har fadern ensam laglig rätt att avgöra alla frågor rörande barnets uppfostran etc.

Endast en kvinna blev vid de nyligen avslutade valen vald: grevinnan Markiewicz, tillhörande Sinnfeinarnas parti. Som detta parti emellertid, utgående ur valstriden som till styrkan tredje partiet, vägrat taga säte i Westminster, förblir underhuset utslutande manligt. Christabel Pankhurst blev slagen av en arbetarekandidat.

Arbetet ute i landet.

Arboga F. K. P. R. hade ordinarie sammanträde den 29 november för val av styrelse m. m. I styrelsen invaldes fröken Helga Sundborg, fru Anna-Lisa Blume, fru Maria Blidberg samt fröknarna Lovisa Pettersson och Gunilla Larsson; till suppleanter valdes fru Sigrd Gyllander och fröken S. Eneström, samtliga omvalda. Revisorer blevo fröknarna Elin Pettersson och Mia Nilsson. Till centralstyrelsemedlem och suppleant omvaldes likaledes fröken Lundborg och fru Blidberg. Prenumeration upptogs å Rösträttstidningen, varefter cirkulären från V. U. och Svenska freds- och skiljedomsföreningen föredrogos. Det beslöts att genom insändande av de närvarandes namn instämna i nämnda föreningssträvanden liksom i det Ellen Keyska uppöppet.

Under sammanträdet erinrade ordföranden om att de svenska rösträttskvinnorna nu efter allt att döma stode vid målet för

Riks 25 50

Allm. 62 96

La fleuriste
Kgl. Hofblomsterhandel

Malmtorgsgatan 6. Stockholm

Söders "English School"

Engelska lektioner och översättningar.

Erstagatan 26.

Allm. Tel. Söder 36035.

Annie I. Scott.

sitt arbete, men beklagade samtidigt, att detta mål skulle vinnas på grund av de politiska omkastningarna och ej som en direkt följd av kvinnornas egna strävanden. Efter erhållen rösträtt vore ej F. K. P. R:s arbete slut, utan det gällde då för de respektive föreningarna landet runt att genom fortsatt upplysningsarbete få kvinnorna alltmer intresserade för sina nya uppgifter inom stat och kommun.

Dalarnas länsförbund av F. K. P. R. hade den 24 november sitt årsmöte i Borlänge. Till styrelse för 1918—1919 valdes: ordf. fru Fredrika Collin, Hedemora, v. ordf. fru Maria Widigsson, Borlänge, sekr. fru Agda Adolfsson, Grängesberg, v. sekr. fröken Anna Sörensen, Falun, och kassaförvaltare fru Erica Falkman, Krylbo, samt till suppleanter fröknarna Valborg Olander, Falun, och Tyra Liljeqvist, Borlänge.

Mötet beslöt: att om förhållandena det medgiva på nyåret återupptaga de för spanska sjukans skull avbrutna Bergman-Österbergsska kurserna; att tillställa föreningsgarna en skrivelse angående sättet att stärka förbundets kassa; och att i ortspresen införa ett uppöppet med uppmärksamhet till avlägset boende intresserade kvinnor att direkt ansluta sig till Landsföreningen genom länsförbundet.

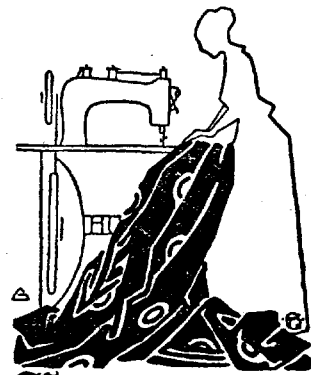
Filipstads F. K. P. R. hade sammanträde den 14 december, varvid företogs val, dels av styrelse för 1919, dels av centralstyrelsemedlemmar. I båda fallen omvaldes förutvarande styrelsemedlemmar. Sammanträdet öppnades med ett anförande av ordföranden, som dels berörde de senare årens stora världshändelser, dels kvinnornas ställning just nu i avseende på rösträttsfrågan. Till anförandets första del anslöts uppläsning av svenska folkmittens av världsförbundet för mellanfolkligt samförstånd uttalande för en försönlig världsfred, i vilket föreningen enhälligt beslöt att instämma. Efter mötet vidtog ett angenämt samkväm med sång och pianomusik.

Krokstrands F. K. P. R. valde å sammanträde den 29 november till styrelse för 1919 lärarinnan fröken Serafia Svensson, ordf., fröken Astrid Roos, v. ordf., fru Anna Nilsson, sekr., fröken Hanna Bryngelsson, v. sekr., och fru Augusta Johansson, kassör. Till ledamot i centralstyrelsen omvaldes ordf. och till suppl. v. ordf. Medlemsantalet i föreningen har under kristiden minskats och utgör nu 125.

Strömstads F. K. P. R. hade den 29 november ordinarie sammanträde, varvid bl. a. förrättades styrelseval för 1919. Valet utföll så att den nuvarande styrelsen omvaldes och består av fru Anna Hellborn, ordf., fru Trina Hansson, v. ordf., fröken Gurli Jacobson, sekr., fru Anna Wikström, v. sekr., och fru Amanda Hauge, kassör. Suppleanterna fru Blända Hockedal och fröken Tyra Johansson omvaldes likaledes. Till ledamot i centralstyrelsen omvaldes fru Anna Hellborn med fröken Gurli Jacobson som suppleant.

Lunds F. K. P. R. avhöll sitt ordinarie höstsammanträde å Wieselgrens minne den 12 december. Den gamla styrelsen återvaldes så när som på tvänne, vilka flyttat från Lund. Styrelsen kommer nu att få följande sammansättning: fru Louise av Ekenstam, ordförande, doc. Hilma Borelius, v. ordförande, fröken Anna Lundborg, sekreterare, fröken Caroline Charlier, kassaförvaltare, fru Johanna Hans-Larsson, fröken Hanna Pettersson, fru Märta Björnbom-Romson. Till centralstyrelsemedlem återvaldes docenten Hilma Borelius med fru Louise av Ekenstam som suppleant. Efter mötet var anordnat samkväm.

Motala F. K. P. R. hade årsmöte den 27 november. Till styrelsemedlemmar omval-

Husvarna
Symaskiner
BÄSTA SVENSKA FABRIKAT

"Hemmets Räkenskapsbok"

utkommer i ny upplaga till jul. Pris 80 öre. Vid rekvisition av 10 ex. 25 % rabatt.

Rekvireras hos **fru SIGNE THÖRNQVIST**
Motala Verkstad.

Återförsäljare: Nordiska Kompaniet samt Wennergrens Bokhandel, Drottningg. 63, Sthlm.

des: frkn. Erika Häckner, ordf., Lydia Nilsson, sekr., och Anna Gustafsson, kassaförv., samt nyvaldes fru Elin Löfman, v. ordf., och fröken Elisabet Elgkvist, v. sekr. Ord. centralstyrelsemedlem blev fröken Erika Häckner med fru Signe Thörnqvist som suppl. I länsförbundet omvaldes: till förtroenderådsmedlem fru Signe Thörnqvist, till ombud fru Elin Löfman och frkn. Elin Vallén och Erika Häckner. — Vid samkvämet föreläste ordf. ur germanernas urgamla lagar för kvinnan samt gjorde roande jämförelser med vår tids motsvarigheter i tänkesätt. Vidare förekom uppläsning ur Karlfelts Flora och Bellona samt sång bl. a. två nya rösträttsvisor m. m. Den 16 december var sällskapsafton anordnad vid Motala verkstad. Ordföranden erinrade i korta drag om kvinnoosakens förkampar och kvinnofrågas utveckling från Evas dagar intill urtman 1918. Aftonen avslöts med uppläsning ur Selma Lagerlöfs nya bok samt kaffe, kringbjudet av en ljustrålande Lucia.

Söderköpings F. K. P. R. höll möte den 5 december. Den gamla styrelsen återvaldes. Till följd av f. sekreterarens, fröken Agnes Herberts, avflyttning från orten, nyvaldes en suppleant. Styrelsen utgöres sålunda av: fru Malla Grönlund, ordf., fröken Hilda Nyström, v. ordf., fru Anna Lundberg, kassaförvaltare, fru Signe Lundin, sekreterare, samt fru Agnes Carlsson. Suppleanter: fröknarna Sigrd och Jenny Wiking. Till centralstyrelsemedlem valdes fru Signe Lundin och till suppleant fröken Sigrd Wiking. Revisorer blevo fröken Ebba Möllerberg och fröken Ragnhild Lundberg.

Efteråt vidtog ett livligt samkväm. Slutligen upplästes utdrag av statsministerns tal vid urtima riksdagen om författningsrevisionen samt ett referat av förslaget till revision av giftermålsbalken.

Kvinnorösträtten i Frankrike.

Utkräves redan före nästa val.

De fyra stora kvinnoföreningarna i Frankrike ha den 17 december utsänt ett gemensamt uppöppet, i vilket kräves, att politisk rösträtt innan nästa val medges för kvinnor.

Rösträtt för Kvinnors

Första nummer för 1919 innehåller bl. a.

Kvinnornas rösträtt — ett uttalande för R. f. K. av Hjalmar Branting.

Kvinnorna och författningsreformen. Av A. W. Nya rösträttssegrar.

Inför medborgaransvaret. Av Ellen Key.

Nya kvinnliga stadsfullmäktige.

En kvinnlig desinfektionskår. Av Mary T. Nathhorst.

Anslutningen till Wilsons fredsprogram.

Hur man blir feminist. Av Frigga Carlberg.

Kring valen i England. Av E. C.

Filippas öden. Bokrecension av G. H. E.

Arbetet ute i landet.